

SAYI : S.17499
BAŞVURU NO : 2019/14477
KARAR TARİHİ : 11/11/2019

RET KARARI

BAŞVURAN :
BAŞVURUYA KONU İDARE : MERSİN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
BAŞVURUNUN KONUSU : Eş durumu nedeniyle atanma talebi hakkında.
BAŞVURU TARİHİ : 23/08/2019

I. BAŞVURANIN İDDİA VE TALEPLERİ

1) Başvuran özetle; İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi Tıbbi Mikrobiyoloji Bilim Dalında olarak Sağlık Teknikeri (Laboratuvar) görev yaptığını, yüzde 40 engelli olduğunu, eşi ...'ın Mersin İlinde sigortalı olarak çalıştığını, eş durumu nedeniyle Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesine naklen atanmak üzere, 16/07/2019 tarih ... sayı ile Mersin Üniversitesi Rektörlüğüne başvuruda bulunduğunu, kontenjan doluluğu nedeniyle başvurusunun reddedildiğini, bu sebeple aile bütünlüğünün sağlanamadığını, belirterek Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesine naklen atanmak için gereğinin yapılmasını talep etmektedir.

II. İDARENİN BAŞVURUYA İLİŞKİN AÇIKLAMALARI

2) Başvuruya konu iddialar hakkında bilgi ve belge talebi içeren yazılarımıza istinaden;

2.1) Mersin Üniversitesi Rektörlüğü Personel Dairesi Başkanlığı tarafından gönderilen 19/09/2019 tarih ve ... sayılı cevabi yazıda özetle; Üniversitelerinde ilgilinin durumuna uygun kadro bulunmaması nedeniyle nakil başvuru talebinin değerlendirilmesinin mümkün olmadığı, 14/07/2019 tarihli ve ... sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının ekli kararı uyarınca Üniversiteye verilen 2019 yılı nakil kontenjan sayısının dolduğu, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 53 üncü maddesi uyarınca Kamu Kurum ve Kuruluşları çalıştırdıkları personele ait kadroların %3'ü oranında engelli çalıştırmak zorundadır hükmü gereğince çalıştırılması gereken engelli personelin çok üstünde bir sayıda engelli personel (%3 oranında çalıştırılması gereken sayı 45 iken 76 engelli çalışanın bulunduğu) çalıştığından naklen atama işleminin yapılamadığı bildirilmiştir.

2.2) İstanbul Üniversitesi Rektörlüğü Personel Dairesi Başkanlığı tarafından gönderilen 25/09/2019 tarih ve ... sayılı cevabi yazının ekindeki Tıp Fakültesi Dekanlığının 23/09/2019 tarih ve ... sayılı yazısında özetle; başvuranın 657 sayılı yasaya tabi olarak 06/07/1988 tarihinden itibaren, 23/03/1974 tarih, 14836 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Sakatların ve Eski Hükümlülerin Çalıştırılması hakkındaki yönetmeliğin, bazı maddelerinin değiştirilmesine ve bir madde eklenmesine dair yönetmeliğin 15. Maddesi gereğince atandığı, aş durumu nedeniyle yapılan nakil taleplerinin Dekanlıklarınca uygun bulunduğu bildirilmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

3) 18/10/1982 tarihli ve 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın,

3.1) “Dilekçe, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkı” başlıklı 74 üncü maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkralarında; “Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına bağlı olarak kurulan Kamu Denetçiliği Kurumu idarenin işleyişiyle ilgili şikâyetleri inceler.”,

3.2) “İdarenin bütünlüğü ve kamu tüzelkişiliği” başlıklı 123’üncü maddesinin ikinci fıkrasında; “Kamu tüzelkişiliği, kanunla veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle kurulur.”

3.3) “Yükseköğretim kurumları” başlıklı 130’uncu maddesinin birinci fıkrasında; “... kamu tüzelkişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversiteler Devlet tarafından kanunla kurulur.”,

4) 14/6/2012 tarihli ve 6328 sayılı Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun "Kurumun Görevi" başlıklı 5 inci maddesinin birinci fıkrasında; “Kurum, idarenin işleyişiyle ilgili şikâyet üzerine, idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde, hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve idareye önerilerde bulunmakla görevlidir.”

5) 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun,

5.1) “Yer değiştirme suretiyle atanma” başlıklı 72 nci maddesinin beşinci fıkrasında, “İlgili mevzuatı uyarınca verilecek rapora göre kendisi, ... engelli olan memurların engellilik durumundan kaynaklanan yer değiştirme taleplerinin karşılanması için düzenlemeler yapılır.”

5.2.) “Yer değiştirme suretiyle atanma” başlıklı 74 üncü maddesinde, “Memurların bu Kanuna tabi kurumlar arasında, kurumların muvafakatı ile kazanılmış hak dereceleri üzerinden veya 68 inci maddedeki esaslar çerçevesinde derece yükselmesi suretiyle, buldukları sınıftan veya öğrenim durumları itibariyle girebilecekleri sınıftan, bir kadroya nakilleri mümkündür ...”

6) 25/6/1983 tarihli ve 18088 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Devlet Memurlarının Yer Değiştirme Suretiyle Atanmalarına İlişkin Yönetmeliğin,

6.1) “Amaç” başlıklı 1 inci maddesinde, “Bu Yönetmelik; 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 2 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik 2 nci maddesi ve aynı Kanunun 2670 sayılı Kanunla değişik 72 nci maddesine dayanılarak, Devlet Memurlarının aynı kurum içinde yer değiştirme suretiyle atanmalarını sağlamak amacıyla düzenlenmiştir.”,

6.2) “Tanımlar” başlıklı 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında, “ a) Yer değiştirme suretiyle atanma, aynı kurumda çalışan memurların, bu Yönetmelikte tespit edilen hizmet bölgelerine belirli süreler dahilinde 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun değişik 76 ncı maddesindeki esaslar çerçevesinde atanmasını, ... ifade eder.”

6.3) Aile Birliği Mazeretine Bağlı Yer Değişikliği başlıklı 14 üncü maddesinde (Değişik: 30/6/2014-2014/6578 K.) “Aile birliği mazeretine dayanarak yer değişikliği memurun; a) Kamu personeli olan eşinin, kurum içi yer değiştirme suretiyle atanma imkânının olmaması veya mevzuatı uyarınca eşin zorunlu yer değiştirmeye tabi tutulan bir görevde bulunması durumunda bu kapsamdaki eşin bulunduğu yere, b) Eşlerin her ikisinin de aynı kurumda çalışıyor olması halinde, kurumun daha fazla hizmet ihtiyacı duyduğu yere, c) Eşlerin farklı kurumda çalışıyor olması halinde kurumlar arasında gerekli koordinasyon sağlanmak suretiyle her iki kurumun da öncelikli hizmet ihtiyacının bulunduğu yere, d) Kamu personeli olmayan eşinin, talep edilen yerde başvuru tarihi itibarıyla son iki yıl içinde 360 gün sosyal güvenlik primi ödemek suretiyle kendi adına veya bir hizmet akdi ile işverene bağlı olarak çalışmış ve halen çalışıyor olması halinde bu durumda olan eşin bulunduğu yere, (2) e) Milletvekili, belediye başkanı, muhtar veya noter olan eşlerinin bulunduğu yere, atanması suretiyle yapılabilir.”

6.4) “Engellilik Durumuna Bağlı Yer Değişikliği” başlıklı Ek 3 üncü maddesinde, “İlgili mevzuatına göre alınan sağlık kurulu raporunda en az yüzde kırk oranında engelli olduğu belirtilen memurlar ...

engellilik durumundan kaynaklanan gerekçelere dayalı olarak yer değiştirme talebinde bulunabilir. Bu kapsamdaki talepler bu Yönetmelikte yer alan kısıtlayıcı hükümlere tabi olmaksızın kurumların kadro imkânları ve teşkilat yapıları dikkate alınarak karşılanır. ... ”

7) 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun, 12 nci maddesinde, “... Özel bütçe, bir bakanlığa bağlı veya ilgili olarak belirli bir kamu hizmetini yürütmek üzere kurulan, gelir tahsis edilen, bu gelirlerden harcama yapma yetkisi verilen, kuruluş ve çalışma esasları kanunla veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenen ve bu Kanuna ekli (II) sayılı cetvelde yer alan her bir kamu idaresinin bütçesidir. ...” düzenlemeleri yer almaktadır.

IV. KAMU DENETÇİSİ SADETTİN KALKAN’IN KAMU BAŞDENETÇİSİNE ÖNERİSİ Kamu Denetçisi tarafından yapılan inceleme ve araştırma neticesinde; başvuranın talebinin reddedilmesi yönündeki öneri Kamu Başdenetçisine sunulmuştur.

V. DEğERLENDİRME VE GEREKÇE

A. Hukuka, Hakkaniyete ve İnsan Haklarına Uygunluk Yönünden Değerlendirme

8) Başvuran Sağlık Teknikeri (Laboratuvar) olarak görev yaptığını, yüzde 40 engelli olduğunu, eşinin Mersin İlinde sigortalı olarak çalıştığını, eş durumu nedeniyle Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesine naklen atanmak üzere talepte bulunduğunu ancak talebinin ret edildiğini iddia ederek, eşinin çalıştığı Mersin Üniversitesine naklen atanmayı talep etmektedir.

8.1) İdare ise verdiği cevapta, 14/07/2019 tarihli ve 2019/199 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının ekli kararı uyarınca Üniversiteye verilen 2019 yılı nakil kontenjan sayısının dolduğu, Üniversitelerinde ilgilinin durumuna uygun kadro bulunmadığı ve çalıştırılması gereken engelli personelin çok üstünde bir sayıda engelli personel çalıştırıldığı bildirilmiştir.

9) 657 sayılı Kanunun 72 nci maddesinde, ilgili mevzuat uyarınca verilecek rapora göre kendisi engelli olan memurların engellilik durumundan kaynaklanan yer değiştirme taleplerinin karşılanması için düzenlemeler yapılacağı öngörülmüş, bu doğrultuda, Devlet Memurlarının Yer Değiştirme Suretiyle Atanmalarına İlişkin Yönetmeliğinin Ek 3 üncü maddesi ile ilgili mevzuatına göre alınan sağlık kurulu raporunda en az yüzde kırk oranında engelli olduğu belirtilen memurların, engellilik durumundan kaynaklanan gerekçelere dayalı olarak yer değiştirme talebinde bulunabileceği ve bu kapsamdaki taleplerin söz konusu Yönetmelikte yer alan kısıtlayıcı hükümlere tabi olmaksızın kurumların kadro imkânları ve teşkilat yapıları dikkate alınarak karşılanacağı düzenlemesi getirilmiştir. Ancak söz konusu Yönetmeliğın “Amaç” başlıklı 1 inci maddesi ve “Tanımlar” başlıklı 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi birlikte değerlendirildiğinde, 657 sayılı Kanunun 72 nci maddesinin ve buna dayanılarak çıkarılan söz konusu Yönetmeliğın **zorunlu yer değiştirmeye tabi Devlet memurlarının aynı kurum içinde yer değişikliği suretiyle atanmalarını düzenlediği** görülmektedir.

10) Bilindiği üzere, Anayasanın 130 uncu maddesinin birinci fıkrası uyarınca, Üniversiteler, kamu tüzelkişiliğine sahip ve 5018 sayılı Kanununun, 12 nci maddesinde tanımlanan özel bütçeli idarelerdir. Bu kapsamda, iki ayrı kamu tüzelkişiliğine sahip bu iki farklı özel bütçeli idareyi, bir önceki paragrafta sözü edilen aynı kurum içinde yer değişikliği suretiyle atanmayı konu edinen Devlet Memurlarının Yer Değiştirme Suretiyle Atanmalarına İlişkin Yönetmelik kapsamında aynı kurum olarak değerlendirmeye imkân bulunmamaktadır. İdare, kadrosunun dolu olduğunu belirterek başvuranın talebini ret etmiştir. Yürürlükte bulunan mevzuat hükümlerine uygun işlem yapmak zorunda olan idare farklı bir şekilde işlem yapmaya zorlanamaz.

11) Kaldı ki başvuranın atanma talebi, aynı kurum içinde yer değişikliği suretiyle atanma hususuna ilişkin şartları taşıyaydı dahi söz konusu atanma talebinin başvuranın engellilik durumundan

kaynaklanan gerekçelere dayalı olması gerekirdi. Oysaki başvuran tarafından şikâyet başvuru dilekçesinde eş durumuna dayanılmaktadır.

12) Kurumumuza yapılan benzer nitelikli 2018/10784 sayılı başvuruda alınan Devlet Personel Başkanlığının 17/10/2018 tarih ve 6832 sayılı görüş yazısında da belirtildiği üzere, kurumlar arası naklen atanma durumlarında, engelli memurların taleplerinin öncelikle karşılanması gerektiği hususunda özel bir hüküm de bulunmamaktadır.

13) Yukarıda anlatılan mevzuat hükümleri kapsamında, Kurumumuzca yapılan inceleme ve araştırma neticesinde; başvuranın 657 sayılı Kanun 72 nci maddesi ve bu hükme dayanılarak çıkarılan Devlet Memurlarının Yer Değiştirme Suretiyle Atanmalarına İlişkin Yönetmeliğin Ek 3 üncü maddesi ile engellilik durumuna bağlı yer değişikliği hükmünden yararlanabilmesi için öngörülen “aynı kurum içinde yer değişikliği” şartını sağlamadığı, öte yandan kurumlar arası naklen atanma durumunda, mevzuatta engellilik mazeretine ilişkin özel bir hüküm öngörülmediği ve eş durumundan dolayı tayin talebinin de benzer hükümler kapsamında değerlendirildiği hususu da dikkate alınarak Mersin Üniversitesi Rektörlüğü tarafından naklen tayin talebinin reddi yönünde tesis edilen işlemde hukuka ve hakkaniyete aykırılık bulunmadığı sonuç ve kanaatine varılmıştır.

B. İyi Yönetim İlkeleri Yönünden Değerlendirme

14) İyi yönetim ilkelerine 28/03/2013 tarihli ve 28601 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin "İyi yönetim ilkeleri" başlıklı 6 ncı maddesinde yer verilmiş olup; söz konusu ilkeler yönünden yapılan değerlendirmede, şikâyet başvurusu kapsamında, idarenin, başvurana ilişkin işlemlerle ilgili bilgi ve belgeleri süresi içerisinde ve gerekçeli olarak kurumumuza gönderdiği, bu anlamda “kararların gerekçeli olması” ve “kararın geciktirilmeksizin bildirilmesi” ilkelerine uygun hareket ettiği ancak, başvuru sahibine verdiği cevapta idari işleme karşı hangi sürede hangi mercie başvurabileceğini göstermediği bu nedenle de karara karşı başvuru yollarının gösterilmesi ilkesine uymadığı tespit edildiğinden, idarenin bahse konu ilkeye uygun davranması önerilmektedir.

VI. HAK ARAMA ÖZGÜRLÜĞÜNE İLİŞKİN AÇIKLAMA

15) 6328 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca, bu Ret Kararının başvurana tebliğ tarihinden itibaren, ilgili idarenin işlemine karşı (varsa) dava açma süresinden kalan süre kaldığı yerden işlemeye devam edecek olup Mersin İdare Mahkemesinde yargı yolu açıktır.

VII. KARAR

Yukarıda açıklanan gerekçelerle **BAŞVURUNUN REDDİNE**,

Kararın, **Başvurana** ve **Mersin Üniversitesi Rektörlüğüne** tebliğine

Türkiye Cumhuriyeti Kamu Başdenetçisince karar verildi.

e-imzalıdır
Şeref MALKOÇ
Kamu Başdenetçisi